

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/81/2020
Identifikačné číslo spisu: 2607211929
Dátum vydania rozhodnutia: 30.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2607211929.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Grösslingova 77, 824 68 Bratislava, IČO: 31 351 026, zastúpeného: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 proti žalovaným: 1/ H. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. V. X, XXX XX O., 2/ S. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. Č. XXX, obom zastúpeným Advokátskou kanceláriou JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., so sídlom Šumavská 3, 821 08 Bratislava, IČO: 36 856 592, o zaplatenie 1.439,62 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/119/2008, o dovolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. apríla 2019, č. k. 4Cob/122/2017-334, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 25. januára 2017, č. k. 10Cb/119/2008-263 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.439,62 Eur, riadny úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 1.439,62 Eur od 10. júla 2007 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 2 % ročne zo sumy 1439,62 Eur od 10. júla 2007 do zaplatenia, s tým že plnením jedného z nich zaniká povinnosť v rozsahu tohto plnenia druhému žalovanému. Súd povolil žalovaným splácať priznaný nárok v mesačných splátkach vo výške 150,- Eur, pričom prvá mesačná splátka je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %, ktorú boli povinní zaplatiť žalovaní.

2. V odôvodnení uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že bola uzatvorená úverová zmluva medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade a pôvodne žalovanou v 2. rade, na základe ktorej im bol poskytnutý úver v sume 180.000,-Sk (5.974,90 Eur) s dohodnutou úrokovou sadzbou 8,9 % ročne, po

transformácii na stavebný úver s úrokovou sadzbou 6 % ročne. Nebola sporná ani existencia ručiteľského záväzku žalovanej v 2. rade za splatenie úveru, vrátane úrokových nákladov v maximálnej výške 90.000,-Sk (2.987,45 Eur). Žalobcom uplatnený nárok predstavoval istinu a úroky, pričom si neuplatnil ďalšie poplatky a zmluvné pokuty. Žalovaní považovali úverovú zmluvu za neplatnú, pričom jej obsahové náležitosti mali byť neurčité, súčasne ich žalobca nútil, aby vyslovili súhlas s poistením úverovej pohľadávky na krytie pre prípad smrti a poisťovňou, pričom nemali možnosť sa vyjadriť, či chcú alebo nechcú takúto službu. Žalovaní považovali návrh zmluvy o stavebnom sporení za absolútne neplatný a žalovaný v 1. rade nebol návrhom viazaný z dôvodu nepreukázanej akceptácie zo strany žalobcu, ako i z dôvodu, že Všeobecné obchodné podmienky (ďalej aj ako „VOP“) neboli súčasťou návrhu zmluvy. Poukázali na ustanovenie § 11 ods. 2 písm. a) VOP, v zmysle ktorého mohla stavebná sporiteľňa požadovať okamžité splatenie úveru len vtedy, ak došlo k vypovedaniu úverovej zmluvy. Žalobca nepreukázal, že by vypovedal úverovú zmluvu. Súd prvej inštancie považoval obsah úverovej zmluvy za jasný a zreteľný s dohodnutou výškou poskytnutého úveru (180.000,- Sk), s dohodnutou úrokovou sadzbou 8,9 % ročne vo fáze medziúveru a 6 % ročne vo fáze stavebného úveru. Mesačné splátky boli jasne definované na 1.340,- Sk a splátky stavebného úveru na 1.260,- Sk. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaných, že boli nútení, aby vyslovili súhlas s poistením úverovej pohľadávky na krytie pre prípad smrti s poisťovňou. V žiadosti o poskytnutie stavebného úveru, medziúveru zo dňa 25. februára 2000, žalovaný v 1. rade požiadal o poistenie na krytie úverovej pohľadávky pre prípad smrti prostredníctvom hromadnej poisťovnej zmluvy, pričom príplatok za poistenie mal poberateľ úveru hradiť spoločne so splátkou úveru. Výška poplatku bola stanovená príslušným percentom v závislosti od veku poberateľa úveru. Súčasne žiadatelia o úver prehlásili, že boli oboznámení s VOP pre stavebné sporenie a poskytovanie medziúverov a akceptovali ich znenie. Žalovaní nemuseli prijať a akceptovať podmienky poistenia, pričom mohli uzavrieť individuálnu obdobnú poisťovnú zmluvu na krytie uvedeného rizika, čo však neurobili a akceptovali spôsob poistenia, ktorý im bol ponúknutý v žiadosti o čerpanie úveru.

3. Súd prvej inštancie ručiteľské vyhlásenie žalovanej v 2. rade považoval za riadne, jasné a zrozumiteľné, ktoré bolo limitované maximálnou sumou ručenia do výšky 90.000,- Sk, teda žalobca nemal zabezpečený poskytnutý úver ručením v celej výške ale len vo výške 50 %. Žalovaná v 2. rade ako ručiteľka sa zaviazala uhradiť úver alebo jeho časť pokiaľ by nebol riadne splatený poberateľom úveru, pričom súčasne prebrala záväzok aj za zvýšené úroky a trovy súdneho konania. Žalovanej v 2. rade bola adresovaná výzva zo dňa 9. júla 2007 na okamžité splatenie úveru titulom ručenia. V spore bolo ďalej preukázané a z listinných dôkazov vyplynulo, že žalovaný v 1. rade si riadne plnil svoje povinnosti do 29. septembra 2006, kedy zaplatil poslednú splátku. Na základe uvedenej skutočnosti žalobca požiadal o okamžité splatenie úveru dňom 09. júla 2007 a zvýšil úrokovú sadzbu o 2 % ročne nad pôvodne dohodnutú sadzbu v zmysle bodu II. ods. 3 písm. b) úverovej zmluvy, čo bolo v súlade s úverovou zmluvou ako i VOP. Súd prvej inštancie vyhodnotil ako irelevantné tvrdenie žalovaných, že vinou žalobcu bolo súdne konanie prerušené voči žalovanému v 1. rade v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., pričom na účastníkov konania, ktorí vystupovali na strane úpadcu prerušenie konania pôsobí, ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o vedľajšie účastníctvo, a to v období od 10. marca 2008 do 21. januára 2014, kedy žiadne lehoty neplynuli a z tohto dôvodu nemal byť daný dôvod na priznanie žalobcom požadovaných úrokov. Okresný súd poukázal na to, že nie vinou žalobcu bolo konanie prerušené. Vyhlásením konkurzu na majetok manželky žalovaného v 1. rade, pôvodne žalovanej v 2. rade, zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Konkurzné konanie na majetok pôvodne žalovanej v 2. rade nemohlo mať žiadny vplyv na posúdenie otázky priznania zmluvne dohodnutých úrokov medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca požadoval úroky vo výške 6 % a 2 % ročne zo žalovanej sumy odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru, t. j. odo dňa 10. júla 2007. Súd prvej inštancie nezistil v úverovej zmluve žiadne neprijateľné zmluvné podmienky ani žiadny rozpor s dobrými mravmi v konaní žalobcu. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 18. apríla 2019, č. k. 4Cob/122/2017-334 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, pretože vykazuje znaky vecnej správnosti.

5. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že tvrdenie žalovaných, že žalobcom nebol predložený dôkaz o doručení potvrdenia o prijatí Návrhu zmluvy o stavebnom sporení, bolo dôvodné, avšak odvolací súd mal vznik zmluvného vzťahu zo stavebného sporenia preukázaný vykonaným dokazovaním a z listinných dôkazov založených v súdnom spise. Mal za to, že žalovaní neunesli dôkazné bremeno pri preukazovaní svojich tvrdení o tom, že VOP pre stavebné sporenie neboli neoddeliteľnou súčasťou Návrhu zmluvy o stavebnom sporení. Za irelevantné považoval odvolací súd tvrdenia o tom, že VOP účinné od 1. januára 2000 neboli žalovanými podpísané a žalobca mal predložiť VOP účinné ku dňu podpisu Návrhu zmluvy o stavebnom sporení. V konaní bola podstatnou skutočnosť, že žalovaní podpísali úverovú zmluvu zo dňa 17. mája 2000, ktorá v bode V. obsahuje ustanovenie, v ktorom poberateľ úveru vyhlásil, že pozná VOP a súhlasí s nimi. Preto následné vyjadrenia žalovaných, že nepoznajú VOP a s tým ďalšie súvisiace námietky považoval odvolací súd za bezpredmetné. Keďže úverová zmluva bola uzavretá 17. mája 2000, bolo nutné považovať žalobcom predložené VOP, účinné ku dňu 1. januára 2000, za relevantné a záväzné pre žalovaných. Keďže žalovaní vyslovili súhlas VOP, bolo irelevantné, či VOP obsahovali ich podpis. Námietku žalovaného v 1. rade, že nemal vedomosť o tom, že suma 1.800,- Sk predstavovala spracovateľský poplatok, resp. že v Návrhu na uzavretie zmluvy o stavebnom sporení nebol tento údaj uvedený odvolací súd považoval za nedôvodnú. Rovnako i námietku, že Žiadosť o poskytnutie stavebného úveru zo dňa 25. februára 2000 spísal a vypísal poradca žalobcu, pretože podstatná bola skutočnosť, že návrh bol podpísaný žalovaným v 1. rade a jeho manželkou. K námietke žalovaných, že úroková sadzba 8,9 % bola v rozpore s § 3 zákona č. 310/1992 Zb., o stavebnom sporení odvolací súd uviedol, že medzi zmluvnými stranami bola zreteľne dohodnutá výška poskytnutého úveru a úroková sadzba sa poskytnutie úveru 8,9 % ročne vo fáze medziúveru a 6 % ročne vo fáze stavebného úveru. Odvolací súd zdôraznil, že do pridelenia cieľovej sumy zo Zmluvy o stavebnom sporení č. X.XXXXXXX platil úver ako medziúver, po pridelení sa medziúver transformoval na stavebný úver s úrokovou sadzbou 6 % ročne. Z uvedeného vyplývalo, že 8,9 % úroková sadzba sa týkala medziúveru a nie stavebného úveru a 6 % úroková sadzba stavebného úveru neprekračovala medze stanovené zákonom o stavebnom sporení a počas trvania zmluvy o stavebnom sporení sa úroková miera nemenila. Odvolací súd považoval tvrdenia žalovaných o neoboznámení s hromadným poistením, ani žiadnymi informáciami o poistení za nedôvodné a poukázal na body 39. a 40. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súčasne odvolací súd poukázal na to, že informácia o hromadnom poistení na krytie úverových pohľadávok pre prípad smrti bola uvedená v bode IV. ods. 1 Úverovej zmluvy zo 17. mája 2000, ako i v Žiadosti o poskytnutie stavebného úveru z 25. februára 2000, aj v ustanovení § 9 ods. 11 VOP. Súčasne bol žalovaný v 1. rade o tejto skutočnosti upovedomený listom žalobcu z 20. júna 2000 označeným ako „Začiatok splácania úveru“. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalovaní neboli povinní Úverovú zmluvu podpísať, nemuseli akceptovať a prijať podmienky poistenia navrhnuté žalobcom.

6. Za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku žalovaných, že žalobca nepreukázal vypovedanie úverovej zmluvy, nakoľko list z 9. júla 2007 nebol výpoveďou. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na bod 42. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorými námietkami sa súd dostatočne vysporiadal. Aj odvolací súd poukázal na ustanovenie bodu 2 ods. 3 písm. b) a § 11 ods. 2 písm. a) Úverovej zmluvy, keď súd prvej inštancie správne uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade riadne platil splátky do 29. septembra 2006 a do omeškania sa dostal so splátkou za mesiac október 2006. Následne žalobca upomienkou zo dňa 25. apríla 2007, výzvou ručiteľovi zo dňa 25. apríla 2007 a žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 9. júla 2007 uplatnil svoju pohľadávku voči žalovaným a zvýšil úrokovú sadzbu o 2 % ročne nad pôvodne dohodnutú úrokovú sadzbu, čo bolo možno považovať za legitímny postup a v súlade s Úverovou zmluvou. Ohľadom tvrdenia žalovaných, že vinou žalobcu bolo konanie prerušené, odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 43., pričom odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu. Ohľadom námietky, že ručiteľ, t. j. žalovaná v 2. rade, prejavila vôľu ručiť za jediný záväzok v sume 90.000,- Sk a neprejavila vôľu k ďalšiemu dodatočnému záväzku akým bolo životné poistenie a rovnako nevedela, že splácanie úveru je zúčtované najprv na poistné krytie, iné poplatky a následne na záväzok z poskytnutého úveru, odvolací súd uviedol, že návratnosť úveru bola okrem iného zaručená ručením ručiteľa žalovanej v 2. rade, ktoré bolo jasné, riadne a zrozumiteľné. Žalovaná v 2. rade sa zaviazala na základe vyzvania žalobcu z vlastných prostriedkov uhradiť úver, alebo jeho časť, vrátane úrokových

nákladov, pokiaľ by nebol splatený žalovaným v 1. rade a súčasne prebrala záväzok ručenia za zvýšené úroky i za súdne trovy spojené s vymáhaním pohľadávky žalobcu. Žalovaná v 2. rade ručiteľskú listinu podpísala, jej podpis bol aj úradne osvedčený. Vzhľadom k uvedenému preto súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej v 2. rade rozhodol správne. Taktiež poradie zúčtovania splátok bolo uvedené v § 10 ods. 4 VOP. Záverom odvolací súd poukázal na to, že žalovaní dobrovoľne a na základe vlastného prejavu vôle vstúpili do zmluvného vzťahu so žalobcom. Nebola bez významu skutočnosť, že počas doby riadneho splácania úveru nemal žalovaný v 1. rade voči Úverovej zmluve žiadne výhrady a v konaní uvádzané argumenty začal namietat' až keď sa dostal do omeškania s plnením svojho záväzku voči žalobcovi. Zároveň Úverová zmluva zo 17. mája 2000 bola platne uzavretá a obsahovala všetky podstatné náležitosti úverovej zmluvy v súlade so zákonom, neboli v nej zistené žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, ani žiadny rozpor s dobrými mravmi, preto súd prvej inštancie správne rozhodol. Odvolací súd tiež doplnil, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom konaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. O trovách konania rozhodol odvolací súd s poukazom na § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 257 C. s. p., tak že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

7. Rozsudok odvolacieho súdu napadli včas dovolaním žalovaní v 1. a 2. rade (ďalej aj ako „dovolatelia“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“), že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolatelia upriamili pozornosť na to, že predmetná úverová zmluva bola zmluvou spotrebiteľskou podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., nakoľko žalobca vystupoval ako dodávateľ a žalovaný v 1. rade vystupoval ako spotrebiteľ, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Poukázali na nastúpený trend ochrany spotrebiteľa s poukazom na novelizáciu ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Dovolatelia poukázali na Návrh zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX/XXXX, v ktorom nežiadali o poistenie a neprejavili záujem o poistenie. S poukazom na ustanovenia § 2 ods. 2 a 3 a § 4 VOP mali za to, že zmluvný vzťah zo stavebného sporenia začína plynúť dňom, ktorý je uvedený na Potvrdení o uzavretí zmluvy o stavebnom sporení. Žalobca však v spore neuniesol dôkazné bremeno, keď tvrdil, že žalovaný v 1. rade bol písomne informovaný o prijatí Návrhu zmluvy o stavebnom sporení. Z tohto dôvodu sa zmluva nemohla považovať za platnú. Dovolatelia poukázali ďalej na to, že VOP pre stavebné sporenie, neboli podpísané žalovanými a uvedenú skutočnosť ani žalobca nepreukázal. Ak sa mali stať súčasťou úverovej zmluvy, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a vyžaduje písomnú formu, jej súčasťou taktiež vyžadujú, aby boli podpísané zmluvnými stranami. VOP pre stavebné sporenie sa tak nestali platnou súčasťou zmluvy o úvere a žalovaní nimi neboli viazaní. V konaní žalovaný v 1. rade nepoprel uhradenie sumy 1800,- Sk na účet žalobcu, avšak namietal, že nebol žalobcom informovaný o tom, že sa malo jednať o spracovateľský poplatok za podanie návrhu na uzavretie zmluvy o stavebnom sporení. Súčasne sa v návrhu zmluvy ani neuvádza údaj o spracovateľskom poplatku. Uvedený poplatok súčasne dovolatelia považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku a to aj s poukazom na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011, sp. zn. 5Co/269/2016, sp. zn. 12Co/176/2015, atď. Dovolatelia v spore popierali, že došlo k platnému uzavretiu zmluvy o stavebnom sporení a žalobca nepreukázal doručenie písomného dokladu „Potvrdenia o uzavretí zmluvy o stavebnom sporení“. Žalovaný v 1. rade preto nebol návrhom zmluvy viazaný a nebol viazaný ani zmluvnými podmienkami a preto žalobcovi nevzniklo právo od žalovaného v 1. rade požadovať vklad vo výške 1800,- Sk. Žalovaný v 1. rade mal za to, že v tejto časti bola dohoda o povinnom zaplatení poplatku v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

9. Dovolatelia súčasne uviedli, že v spore namietali, že VOP pre stavebné sporenie účinné od 1. januára

2000, ktoré boli žalobcom predložené ako dôkaz, a ktoré odvolací súd prevzal do svojho rozhodnutia, ešte v čase uzavretia návrhu zmluvy o stavebnom sporení neboli vydané. Súčasne žalovaný v 1. rade tvrdil, že nevypisoval Žiadosť o poskytnutie stavebného úveru a medziúveru, pričom uvedenou žiadosťou malo dôjsť k zmene tarify. Navyiac oznámenie o zmene tarify zaslal žalobca žalovanému v 1. rade až po spísaní žiadosti, preto neboli pravdivé tvrdenia žalobcu, že vyzval žalovaného v 1. rade, aby sa vyjadril, či súhlasí so zmenou tarify. V žiadosti o poskytnutie stavebného úveru bola uvedená zmluvná podmienka, že stavebný sporiteľ môže požiadať o poskytnutie medziúveru iba v prípade, ak nasporil 50 % cieľovej sumy. Žalovaný v 1. rade uvedenú sumu nenasporil, preto bolo zarážajúce, ako mohol žalobca poskytnúť žalovanému medziúver. Aj napriek uvedeným námietkam sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou žalobcu. Dovolatelia ďalej tvrdili, že v dôsledku neoznámene znenia VOP im bolo zabránené uplatniť právo, aby sa zmeny VOP na ich zmluvu nevzťahovali. Súhlas s prevzatím VOP pre stavebné sporenie tak obsahuje vzdanie sa práva spotrebiteľa do budúcnosti prejednať a odsúhlasiť zmenu obchodných podmienok, čo bolo neprípustné.

10. Žalovaný v 1. rade v spore poprel, že by mu žalobca predložil zmluvu o hromadnom poistení a ani ho neinformoval o podmienkach poistného krytia. Žalovaný v 1. rade sa až v priebehu súdneho konania dozvedel, že si mohol zvoliť individuálne poistenie. Žalobca však nepredložil dôkaz, že žalovanému v 1. rade bola takáto možnosť poskytnutá. Práve naopak, žalobca si vopred vynútil súhlas dlžníka, nakoľko z predtlačte úverovej zmluvy jasne vyplývalo, že žalovaný v 1. rade pri podpise úverovej zmluvy nemal na výber a musel súhlasiť s poistením. Dovolatelia súčasne namietali, že štvrtá strana žiadosti o poskytnutie stavebného úveru a medziúveru, ktorá obsahovala všeobecné informácie k poisteniu, nebola súčasťou žiadosti, pretože podpis žiadateľov bol na tretej strane. Dovolatelia v konaní namietali aj poradie zúčtovania splátok úveru, ako i skutočnosť, že bolo nezrozumiteľné, či splátka poistného bola od vzniku úverovej zmluvy zaťažená úrokovou sadzbou a ak áno, nebolo jasné v akej výške a či bola zaťažená aj zvýšením o 2 %. Žalobca tak podľa dovolateľov neuviedol pravdivé informácie pri uzatváraní úverovej zmluvy, žalovaných uviedol do omylu čo sa týkalo konečnej splatnosti a skutočnej výšky úveru, neinformoval ich o žiadnych budúcich poplatkoch a ani o podmienkach poistného krytia a nákladoch s ním spojených. Dovolatelia namietali, že v úverovej zmluve absentovali údaje o poplatkoch, čo znamenalo, že nedošlo k zmluvnému dojednaniu o poplatkoch. Ak by aj boli poplatky v zmluve uvedené, išlo by o neplatné zmluvné dojednania, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Dovolatelia úverovú zmluvu považovali za nezrozumiteľnú, nejasnú a neurčitú s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Chýbal v nej údaj o konečnej splatnosti zmluvného vzťahu, ktorý bol pre dlžníka nevyhnutný. Súčasne neplatnosť zmluvy mala podľa dovolateľov spôsobiť aj skutočnosť, že ak chceli získať úver, museli prijať poistenie, boli im zúčtované rôzne poplatky, počas celého úverového vzťahu boli v neistote, akú skutočnú výšku úveru mali žalobcovi vrátiť a dokedy mal trvať zmluvný vzťah. Dovolatelia ďalej poukázali na to, že žalovaná v 2. rade prejavila vôľu ručiť za jediný záväzok vo výške 90.000,- Sk. Súčasne sa do jej dispozície ani úverová zmluva nedostala. Nemala žiadnu vedomosť o tom, že splácanie úveru dlžníkom bude zúčtované najprv na poistné krytie, iné poplatky a až potom na samotný záväzok z poskytnutého úveru. Avšak napadnutými rozhodnutiami bola zaviazaná aj na zaplatenie poistného a rôznych poplatkov, na ktoré však ručiteľské prehlásenie neurobila, t. j. nezaručila sa za poistenie dlžníka pre prípad smrti, a ani za iné dodatočné poplatky. V spore dovolatelia tiež uviedli, že žalobca jednostranne zmenil výšku mesačných splátok bez toho, aby žalovaných vopred informoval. Mesačná splátka bola dojednaná vo výške 1340,- Sk, pričom žalobca splátku medziúveru zvýšil na 1376,- Sk. Dovolatelia uviedli, že z výpisov z účtu vyplýva, že žalovaný v 1. rade riadne splácal úver od 1.7.2000 do 29.9.2006 a zaplatil tak na úver sumu 195.700,- Sk (6.496,- Eur). Nebolo preto zrejme, na základe akých skutočností bola žalobcovi nad rámec priznaná suma 1.439,63 Eur. Žalovaní v konaní uviedli, že žalobca dňa 9.7.2007 požiadal o okamžité splatenie úveru. Pričom z VOP podľa dovolateľov vyplývalo, že okamžité splatenie úveru mohla stavebná sporiteľňa požadovať len vtedy, ak došlo k vypovedaniu úverovej zmluvy. Avšak žalobca nevypovedal úverovú zmluvu, preto nedošlo k platnému zosplateniu.

11. Vo vzťahu k priznaným úrokom dovolatelia poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, v zmysle ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. V prípade ak bolo v zmluve dohodnuté

niečo iné, takéto zmluvné dojednanie bolo neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Dovolatelia v dovolaní ďalej poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/1527/1999 a sp. zn. 2Cdon/257/1997 týkajúce sa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právny úkon musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Súčasne sa odvolávali na ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Záverom zhrnuli, že bolo v spore preukázané, že žalobca návrh zmluvy o stavebnom sporení neprijal a neakceptoval. Súčasne neboli predložené VOP účinné k 27.4.1999, ktoré mali byť súčasťou návrhu zmluvy. Súd v spore uzavrel, že žalovaní poznali VOP pre stavebné sporenie. Žalovaní navrhli vykonať dokazovanie samotnej Zmluvy o stavebnom sporení, ktoré však vykonané nebolo a žalobca nepredložil žiadnu relevantnú a platnú zmluvu o stavebnom sporení. Taktiež nebolo vykonané dokazovanie, z ktorého by žalovaní dostali odpoveď na otázku, z akého dôvodu boli povinní spoločne a nerozdielne nad rámec zaplatiť žalobcovi sumu 1.439,63 Eur. Rovnako nebola zodpovedaná otázka vo vzťahu k poisteniu, a to akým spôsobom bolo zúčtované. Taktiež nebola súdmi skúmaná splatnosť poskytnutého úveru a ani celková splatná čiastka úveru. Dovolatelia podľa § 444 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) žiadali o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne žalobu zamietol v celom rozsahu a žalovaným priznal trovy dovolacieho konania.

12. Žalobca sa k dovolaniu žalovaných vyjadril a uviedol, že dovolanie považuje za neopodstatnené. Z obsahu dovolania totiž vyplývala nespokojnosť žalovaných so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie. Nebolo možné však jednoznačne abstrahovať reálny dovolací dôvod. Žalovaní v dovolaní zotrvali na svojej procesnej obrane, ktoré okolnosti však nezakladali prípustnosť dovolania a zmätočnosť rozhodnutia. Skutkový základ sporu nebolo možné v dovolacom konaní relevantne spochybniť, keďže dovolací súd bol viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd. Žalobca poukázal na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2017, podľa ktorého „pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) C. s. p., je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod.“ Navyše mal žalobca za to, že svoj nárok v spore riadne preukázal, čo konštatovali aj sudy nižších inštancií. Za daných okolností mal za to, že k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p., nedošlo. Dovolanie žalovaných bolo neurčité, zmätočné a bolo namieste ho odmietnuť. Žalobca aj návrh žalovaných na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 444 C. s. p., považoval za strohý a nedôvodný. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) C. s. p., prípade zamietol podľa § 448 C. s. p., a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Dovolatelia sa k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu nevyjadrili.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je prípustné.

15. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

16. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

17. Podľa § 440 C. s. p., dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

18. Podľa § 447 písm. c) C. s. p., dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

19. V predmetnej veci rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom tak, že žalobe žalobcu vyhovel. Odvolací súd na základe odvolania žalovaných 1. a 2. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Dovoláním napadnuté rozhodnutie má teda charakter rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

20. Nakoľko je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, skúmal prípustnosť dovolania podľa dovolateľom namietaného dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Dovolatelia mali za to, že úverová zmluva uzatvorená medzi stranami sporu bola zmluvou spotrebiteľskou a z tohto dôvodu sa na ňu mali prednostne aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Tiež tvrdili, že zmluva o úvere nebola platná, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno o tom, že bol informovaný o prijatí Návrhu zmluvy o stavebnom sporení. Tiež VOP nimi neboli podpísané a preto žalovaní nimi viazaní neboli. Dovolatelia poukázali aj neprijateľné zmluvné podmienky nachádzajúce sa v uvedenej zmluve o úvere a to vo vzťahu k spracovateľskému poplatku účtovanému žalovanému v 1. rade v sume 1800,- Sk. Dovolatelia ďalej tvrdili, že v dôsledku neoznámene znenia VOP im bolo zabránené uplatniť právo, aby sa zmeny VOP na ich zmluvu nevzťahovali. Tvrdili tiež, že neboli žalobcom informovaní o podmienkach poistného krytia, namietali poradie zúčtovania splátok úveru, ktoré bolo podľa nich nezrozumiteľné. Úverovú zmluvu považovali za neplatnú v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tvrdili, že nebolo zrejmé, na základe akých skutočností bola žalobcovi nad rámec priznaná suma 1.439,63 Eur. Žalovaná v 2. rade prejavila vôľu ručiť za jediný záväzok vo výške 90.000,- Sk, aj napriek tomu bola zaviazaná aj na úhradu poplatkov a úrokov.

21. Z uvedeného však pre dovolací súd nevyplývalo a ani nebolo zrejmé, ktorým nesprávnym procesným postupom súdu bolo dovolateľovi znemožnené uplatňovať jemu patriace procesné práva. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania vyplývala všeobecná nespokojnosť žalovaných s rozhodnutím súdov nižších inštancií, keď uvedené rozhodnutia považovali za nesprávne a to z dôvodov uvedených v dovolaní, pričom nesúhlasili so spôsobom hodnotenia dôkazov a právnym posúdením veci súdmi nižšej inštancie. Súčasne tvrdili neunesenie dôkazného bremena žalobcom v otázke platnosti zmluvy o stavebnom sporení a nevykonanie nimi navrhovanými dôkazmi.

22. S poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd konštatuje, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

23. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

25. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že dovolatelia namietali vecný obsah rozhodnutí súdov nižšej inštancie, spôsob, ako súdy posúdili žalobcom uplatnený nárok a jeho opodstatnenosť. Vzhľadom na dovolateľom uvedený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p., a s poukazom na povinnosť vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 ods. 2 C. s. p., uvedením, v čom spočíva uvedená vada a teda nesprávny procesný postup, dovolací súd uvádza, že dovolatelia nevymedzili dovolanie uvedeným spôsobom. Z obsahu dovolania nebolo možné žiadnym spôsobom určiť, v akom konkrétnom konaní, resp. akým postupom im súdy znemožnili realizáciu ich procesných práv.

26. K ďalšej dovolacej argumentácii týkajúcej sa právneho posúdenia zmluvy o úvere, všeobecných obchodných podmienok, ručenia žalovanej v 2. rade, ako i údajnej existencie neprijateľných zmluvných podmienok najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel dovolací súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

28. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

29. Pokiaľ dovolateľ súdom vytýka niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

30. Dovolací súd vo vecnej väzbe k predchádzajúcim bodom pripomína právne závery ústavného súdu obsiahnuté v jeho rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014, ktoré sa síce týkalo právneho stavu existujúceho do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne a v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu plne uplatniteľné aj po uvedenom dni. S poukázaním na naďalej použiteľné právne závery ústavného súdu vyjadrené v predmetnom rozhodnutí najvyšší súd konštatuje, že v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p.

31. Dovolateľmi namietaná neúplnosť, resp. nesprávnosť skutkových zistení súdov nie je vada, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola považovaná za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., pretože ak k takejto vade v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p., je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a

odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovoláním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

32. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu, ani súdu prvej inštancie, nedošlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., ktorá by zakladala porušenie práva na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie a v preskúmvanej veci tak nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c) C. s. p. Dovolací súd preto dovolanie žalovaných odmietol ako procesne neprípustné bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Keďže dovolanie bolo odmietnuté, dovolací súd nerozhodoval o návrhu dovolateľov na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 C. s. p.

33. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (ustanovenie § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p.). Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ustanovenie § 451 ods. 3, veta druhá C. s. p., § 453 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (ustanovenie § 262 ods. 2 C. s. p.).

34. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.